

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНА КВАЛІФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА СОРТІВ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Код і найменування спеціальності	201 Агрономія
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Агрономія
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, Кафедра селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробника (-ів)	Баган Алла, кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, <i>Контакти:</i> ауд. 58 (навчальний корпус №1) e-mail: alla.bagan@pdau.edu.ua , Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/bagan-alla-vasyliwna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Знання з дисциплін: Ботаніка, Генетика.
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <i>Фахові:</i> ФК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції. ФК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.
Програмні результати навчання / Результати навчання	РН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття. РН 12. Проектувати й організувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Даний освітній компонент передбачає набуття здобувачами вищої освіти як майбутніми фахівцями наступних соціальних навичок (soft skills): критичне мислення, уміння приймати рішення і брати на себе відповідальність, уміння працювати в критичних ситуаціях.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувати поняття про методи ідентифікації сортів рослин; навчити використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак; розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насіннєвого матеріалу сільськогосподарських культур та застосовувати їх професійній діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин
Тема 2. Правова охорона сортів рослин
Тема 3. Організація проведення кваліфікаційної експертизи
Тема 4. Експертиза польових культур на ВОС-тест
Тема 5. Експертиза сортів зернових і круп'яних культур на придатність до поширення
Тема 6. Експертиза сортів зернобобових культур і картоплі на придатність до поширення
Тема 7. Експертиза кукурудзи, соняшнику та буряку цукрового на придатність до поширення
Тема 8. Методи ідентифікації сортів рослин

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

- словесні (лекція, розповідь, пояснення);
- наочні (ілюстрування, спостереження);
- практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);
- мультимедійні (використання мультимедійних презентацій);
- методи усного контролю (опитування, доповідь);
- методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо виконання термінів та перескладання

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості. За наявності поважних причин, що документально підтверджені та погоджені з директором навчально-наукового інституту, здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти працівники директорату готують розпорядження про дострокове складання екзаменаційної сесії.

- щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та семестрового контролю результатів навчання. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів вищої освіти. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; попередження про можливість

	притягнення до академічної відповідальності; скерування на додаткове навчання з питань академічної доброчесності.
- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ	Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані. Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.
- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	Для визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом або частиною освітнього компонента, здобувач вищої освіти звертається із заявою до директора навчально-наукового інституту. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом відбувається на платформах Prometheus, AgriAcademy. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, здійснює Комісія шляхом проведення співбесіди або контрольного заходу. Результати навчання, здобуті у неформальній / інформальній освіті, перезараховуються як оцінка семестрового контролю (залік) із освітнього компонента відповідно до шкали та критеріїв оцінювання, затверджених в Університеті. Здобувач вищої освіти звільняється від опанування перезарахованого освітнього компонента у наступному семестрі. У разі перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента, викладач використовує шкалу та критерії оцінювання результатів навчання, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, силабусом, і відображає в «Журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача» як оцінку поточного контролю у межах відповідних видів навчальної роботи.
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, яка протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Ринок сортів і насіння: навчальний посібник / О.В. Захарчук, В.Л. Жемойда, Р.О. Спряжка, О.С. Макарчук. Київ: НУБіП України, 2024. 271 с.
2. Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернобобових та круп'яних на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від 27 жовтня 2020 р. 260 с.: <https://www.sops.gov.ua>
3. Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернових на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від від 27 липня 2021 р. 331 с.: <https://www.sops.gov.ua>
4. Методика проведення експертизи сортів рослин групи овочевих, картоплі та грибів на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від від 27 липня 2021 р. 1225 с.: <https://www.sops.gov.ua>
5. Методика проведення експертизи сортів рослин групи олійних на відмінність, однорідність і

стабільність. / зі змін. та допов. від 27 жовтня 2020 р. 169с.: <https://www.sops.gov.ua>

6. Методика проведення експертизи сортів рослин групи технічних на відмінність, однорідність і стабільність. / зі змін. та допов. від 27 жовтня 2020 р. 194с.: <https://www.sops.gov.ua>

7. Баган А. Методичні розробки для практичних занять з дисципліни „Державна кваліфікаційна експертиза сортів” для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія СВО Бакалавр. Полтава, ПДАУ. 2022. 107 с.

Допоміжні

1. Кириченко В.В., Рябчун Н.І., Єльніков М.І. Спеціальна селекція і насінництво польових культур : навчальний посібник. Харків : IP ім. В.Я. Юр'єва НААН України, 2010. 462 с.

2. Баган А. Методичні розробки для виконання самостійної роботи з дисципліни „Державна кваліфікаційна експертиза сортів” для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія СВО Бакалавр. Полтава, ПДАУ. 2022. 9 с.

3. Баган А. Методичні розробки для написання контрольних робіт з дисципліни „Державна кваліфікаційна експертиза сортів” для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 201 Агрономія СВО Бакалавр. Полтава, ПДАУ. 2022. 11 с.

4. Баган А.В., Шакалій С.М., Юрченко С.О., Головаш Л.М. Вплив сорту на вияв господарсько-цінних ознак вівса посівного. Таврійський науковий вісник. 2020. № 114. С. 13–19. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2020.114.2> URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9202>.

5. Баган А.В., Шакалій С.М., Юрченко С.О. Формування продуктивного потенціалу гібридів кукурудзи за групами стиглості. Аграрні інновації, 2022. №113. С. 7-11. DOI <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2022.13.1> URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12324>.

6. Шакалій С.М., Баган А.В., Юрченко С.О. Вплив біологічних особливостей сорту на якість насіння тритикале озимого. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія; за ред. О.В. Калашник, Х.З. Махмудова, І.О. Яснолоб. Полтава : ПП «Астрая», 2020. С. 213–219. URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9069>.

7. Шакалій С.М., Баган А.В., Юрченко С.О., Марініч Л.Г. Мінливість ознак сортів льону багаторічного (*Linum perenne*) для садово-паркового господарства в умовах Полтавської області. Вісник Уманського національного університету садівництва. 2023. № 1. С. 59-65. DOI <https://doi.org/10.32782/2310-0478-2023-1-59-65> URL: <https://dSPACE.pdau.edu.ua/handle/123456789/15328>.

8. Шакалій, С.М., Юрченко, С.О., Баган, А.В., Марініч, Л.Г. Вплив сорту на прояв господарсько-цінних ознак гречки. Scientific Progress & Innovations, 2023. 26 (2), 51-55. DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.02.09>. URL: <https://dSPACE.pdau.edu.ua/handle/123456789/15445>.

Інформаційні ресурси

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні: <https://www.sops.gov.ua>

2. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин»: <https://zakon.rada.gov.ua>

3. Закон України «Про насіння і садивний матеріал»: <https://zakon.rada.gov.ua>

4. Український інститут експертизи сортів рослин: <https://www.sops.gov.ua/>

5. Насіннева асоціація України: <https://ukrseeds.org.ua>

6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

7. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: <https://zakon.rada.gov.ua>

8. AgriAcademy: <https://agriacademy.org/courses-catalog>

9. Coursera: <https://www.coursera.org>

10. Prometheus: <https://prometheus.org.ua>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри селекції, насінництва і генетики, протокол від «02» вересня 2024 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	Денна форма здобуття освіти			
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	Разом
Тема 1. Державна кваліфікаційна експертиза сортів рослин	2	-	3	5
Тема 2. Правова охорона сортів рослин	2	5	3	10
Тема 3. Організація проведення кваліфікаційної експертизи	2	-	3	5
Тема 4. Експертиза польових культур на ВОС-тест	2	55	3	60
Тема 5. Експертиза сортів зернових і круп'яних культур на придатність до поширення	2	-	3	5
Тема 6. Експертиза сортів зернобобових культур і картоплі на придатність до поширення	2	-	3	5
Тема 7. Експертиза кукурудзи, соняшнику та буряку цукрового на придатність до поширення	2	-	3	5
Тема 8. Методи ідентифікації сортів рослин	2	-	3	5
Разом	16	60	24	100

Денна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	повна змістовна відповідь за темою лекції; на високому рівні продемонстровано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
1	коротка відповідь за темою лекції, на середньому рівні показано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
0	відсутня відповідь та не засвоєний матеріал за темою лекції, не продемонстровано базові знання з навчальної дисципліни.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	виконано завдання практичного заняття та продемонстровано повну змістовну відповідь на контрольні запитання, на високому рівні показано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
4	виконано завдання практичного заняття та показано неповну відповідь на контрольні запитання, на достатньому рівні продемонстровано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
3	виконано завдання практичного заняття та продемонстровано відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками, на середньому рівні показано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
2	виконано завдання практичного заняття та показано коротку відповідь на деякі контрольні запитання, на середньому рівні продемонстровано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; на низькому рівні показано здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
1	не повністю виконано завдання практичного заняття, на недостатньому рівні продемонстровано знання про методи ідентифікації сортів рослин та уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин.
0	не виконано завдання практичного заняття, відсутні базові знання з навчальної дисципліни.

Шкала та критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	повністю виконано завдання самостійної роботи, на високому рівні продемонстровано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
2	частково виконано завдання самостійної роботи, на середньому рівні показано знання про методи ідентифікації сортів рослин; уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин; здатність ідентифікувати сорти і гібриди сільськогосподарських культур

	за проявом господарсько цінних показників та сортових ознак та розробляти модель сорту для визначених ґрунтово-кліматичних умов з метою вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур.
1	не повністю виконано завдання самостійної роботи, на недостатньому рівні продемонстровано знання про методи ідентифікації сортів рослин та уміння використовувати методики проведення кваліфікаційної експертизи для ідентифікації сортів рослин.
0	не виконано завдання самостійної роботи, відсутні базові знання з навчальної дисципліни.